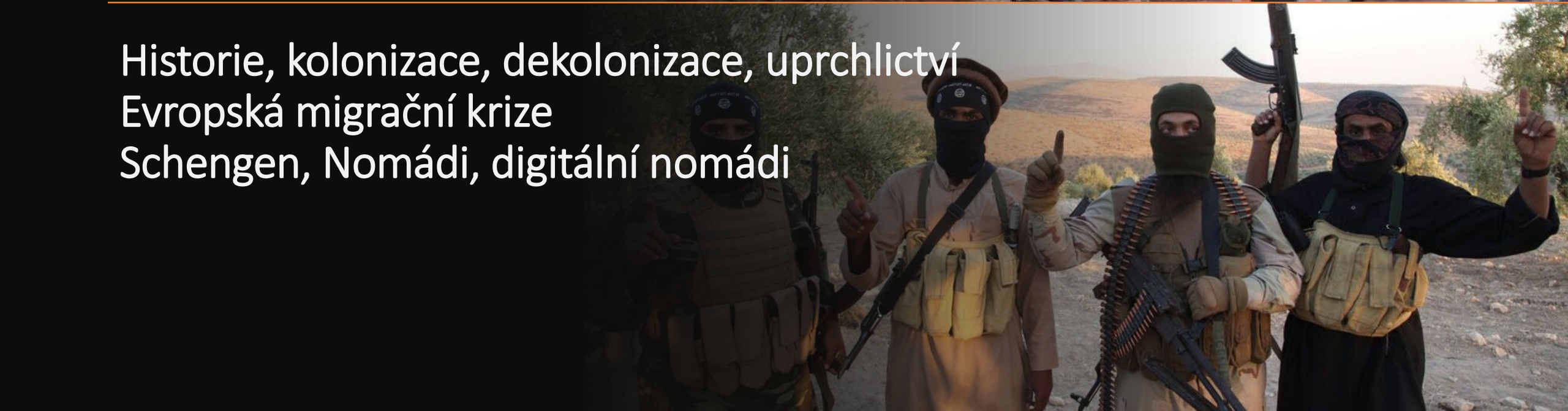

Pohyb a migrace obyvatelstva příčiny a důsledky ...

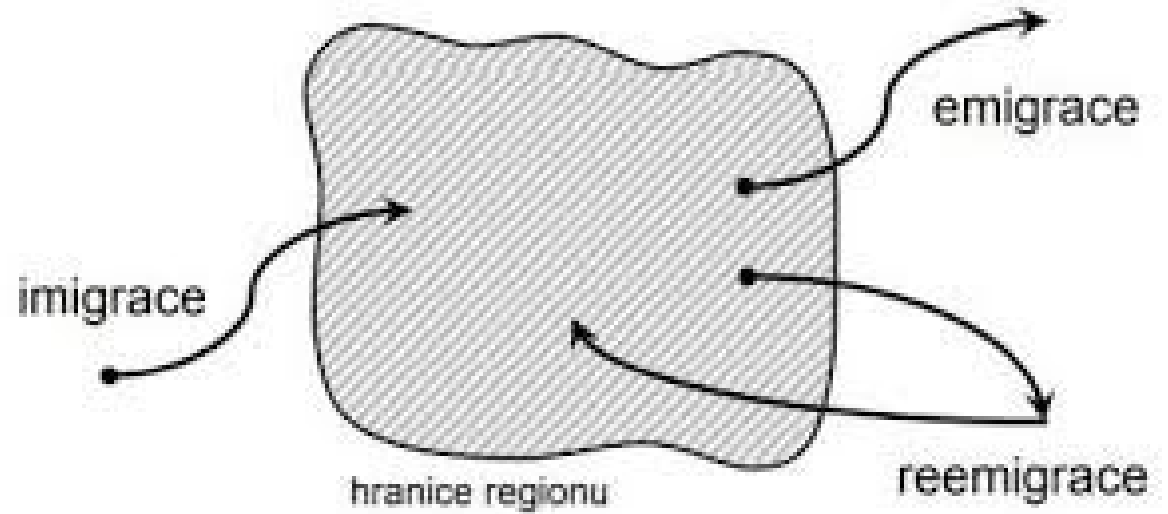

Historie, kolonizace, dekolonizace, uprchlictví
Evropská migrační krize
Schengen, Nomádi, digitální nomádi

Migrace

- **Globální problém**, který bude v příštích letech jen narůstat (3 % populace);
- **Přirozený jev**, který provází lidskou populaci od nepaměti;
- **vnitřní nebo mezinárodní**;
- **dobrovolná** ekonomická;
- **nedobrovolná** může vést až k udělení **azylu**.

Rozlišujeme **emigraci, imigraci, reemigraci**:

Důvody

- Ekonomické
- Politické
- Ekologické
- Náboženské

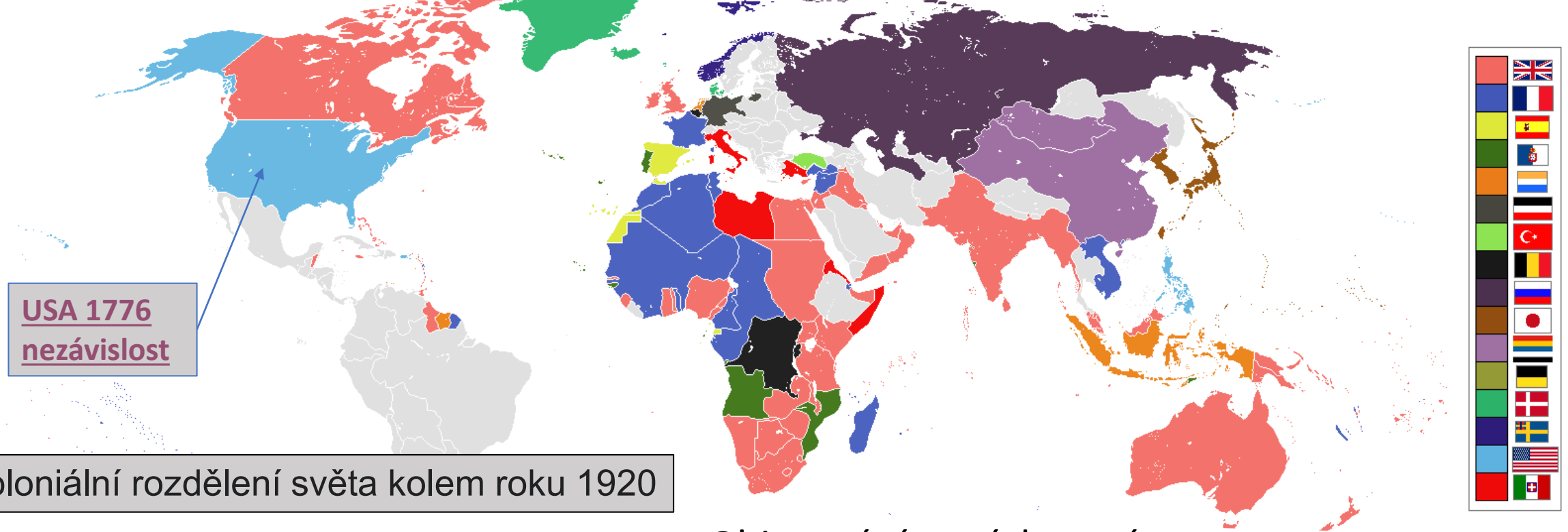
Stěhování národů

Označujeme především rozsáhlé migrace obyvatelstva (barbarských kmenů a jejich skupin) koncem starověku a počátkem středověku (3. - 6. st. n. l.).

Migrační vlny

Označujeme nejvýznamnější změny v Evropě: nejznámější je **stěhování národů** (3. až 6.st.), dále **vpád Arabů** (7.a 8. st.) a také **výboje Čingischánovy Zlaté hordy** ve 13. st. kam se řadí i **průnik osmanských Turků do střední Evropy** v průběhu 14. až 16. století.

Asi největší v novověku mezinárodní migrační vlna v dějinách byl přesun okolo 70 milionů lidí z **Evropy do Severní a Jižní Ameriky** a dalších **20 milionů odešlo do Afriky a Austrálie.**

Koloniální rozdělení světa kolem roku 1920

Kolonizace světa

současná mapa světa je výsledkem kolonizace a dekolonizace

- Objevování nových zemí;
- Osídlování nového území;
- Hledání kratších obchodních cest;
- Zisk nerostných surovin;
- Nová odbytiště;
- Levná pracovní síla v místě kolonizace.

Varianta koloniální zprávy:
Anglická,
Francouzská
a Ruská

Objevitelé amerického kontinentu - Vikingové

- První člověk v Americe někdy před 20 tisíci lety z Asie, prosperující národy a indiánské civilizace **Mayové, Aztékové, Inkové**;
- **Viking Leif Erikson, kolem roku 1000 n.l.**, prvním Evropanem, který objevil a začal „kolonizovat“ Severní Ameriku;
- Vikingové známí mořeplavci kolonizovali Island, Grónsko až do Ameriky, kde založili **osadu Vinland** (dnešní Kanada, Newfoundland).

štíhlá loď zvaná „drakar“

Kryštof Kolumbus první výprava 1492

- Janovský mořeplavec ovšem ve španělských službách, doplul za 33 dnů do Ameriky (Španělská královna Isabela Kastilská);
- 3 lodě Nina, Pinta, Santa Maria, hledal cestu do Indie?
- První objevený ostrov San Salvador (součást Bah. ostr.);
- 1497 Amerigo Vespucci /dal jméno kontinentu/.

Kolonizace AMERIKY

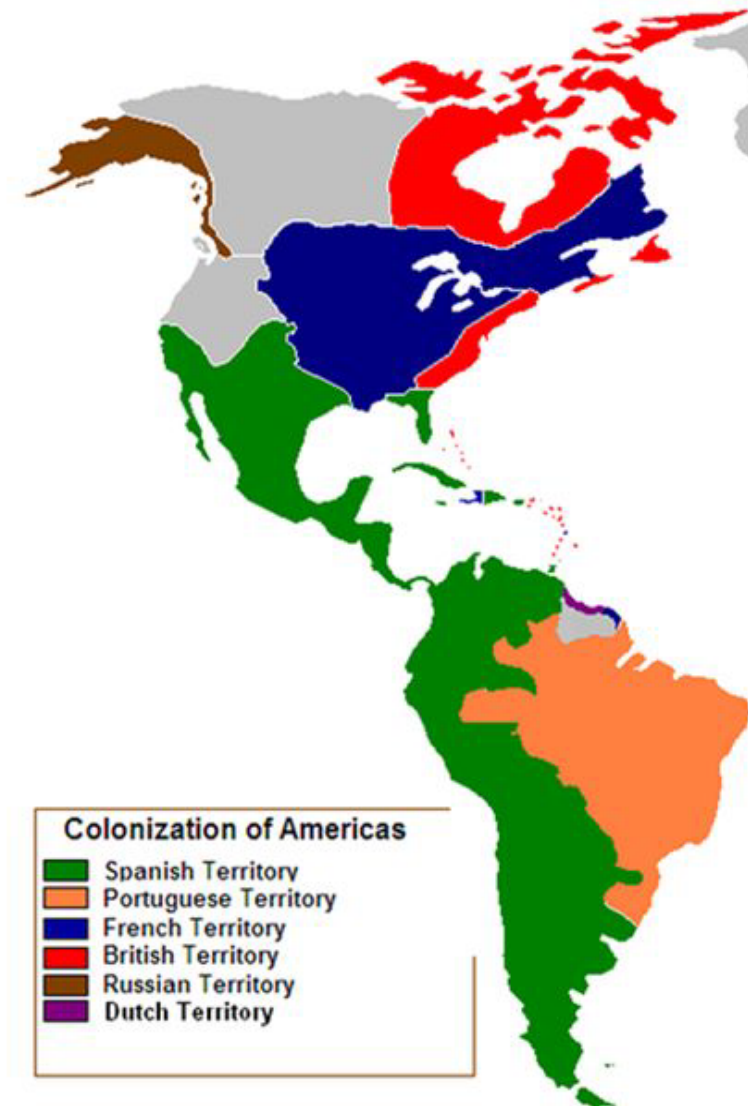
16. - 19. století

- Osidlování dosud nevyužívaného nebo málo osídleného prostoru;
- Hledání či dobývání nové zemědělské půdy;
- Hledání nových cest, zejména obchodních;
- Dovážení cenných drahých kovů (zlato, stříbro);
- Zakládání plantáží;
- Náboženská svoboda.

kolonizace

**V 16. století
kolonizují převážně
Španělé a
Portugalci**

**v 17. a 18. století v
severní Americe se
připojují Angličané
a Francouzi**

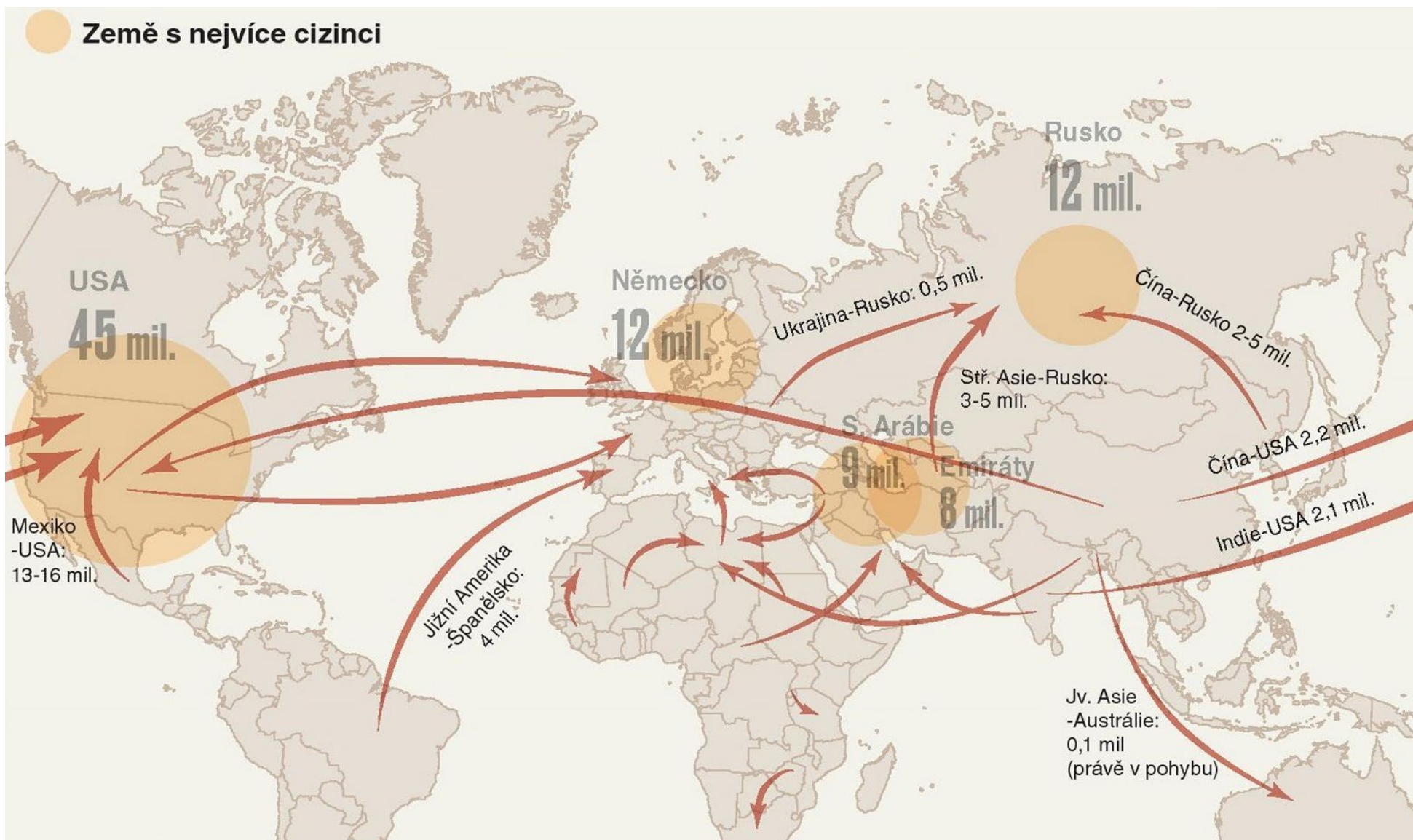
Afrika - kolonizace a dekolonizace

- Od 15.století objevování Afriky Portugalci (cesty do Indie, Bartolomeo Diaz, Vasco di Gama)
- Evropané od 15. století kolonizace (Francie, Velká Británie, Německo, Španělsko) do 20. století (poté dekolonizace).
- 17. – 19. století Afričtí otroci
- 20.století a novodobé dějiny spojeny s dekolonizací a postupné osamostatňování
1960 ROK AFRIKY /17 států/.

Hlavní tažné trasy migrace současnosti

Země s největším počtem migrující populace:

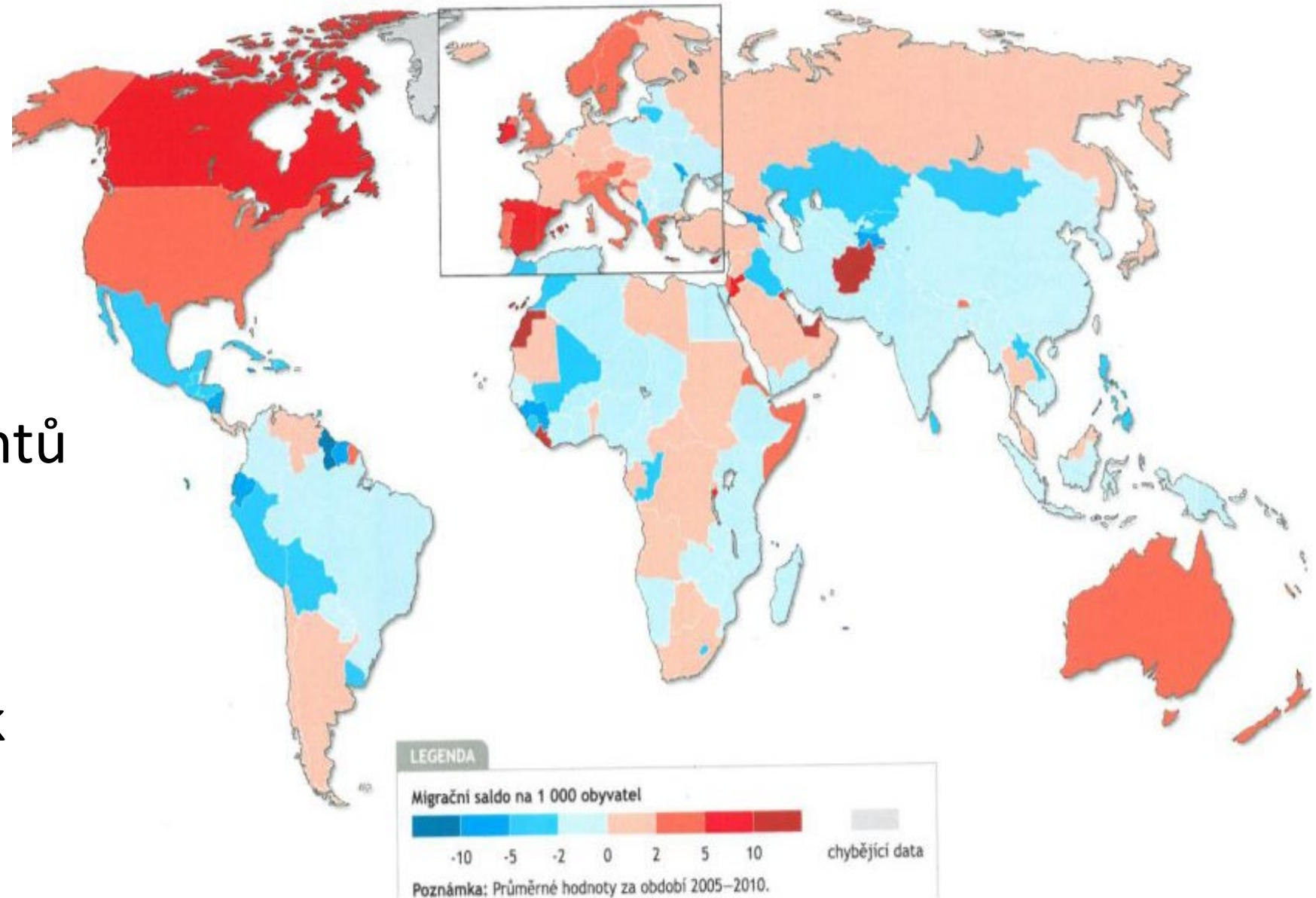
- Afghánistán** (1 908 100 osob)
- Palestina** (1 349 700 osob)
- Súdán** (693 300)
- Burundi** (438 700)
- Konžská rep.** (430 600),
- Somálsko** (394 800)
- Vietnam** (358 200)

Migranti v zemích:

- Austrálie (25%)
- Kanada (16%)
- Švédsko (12%)
- USA (10%)

Migrační saldo

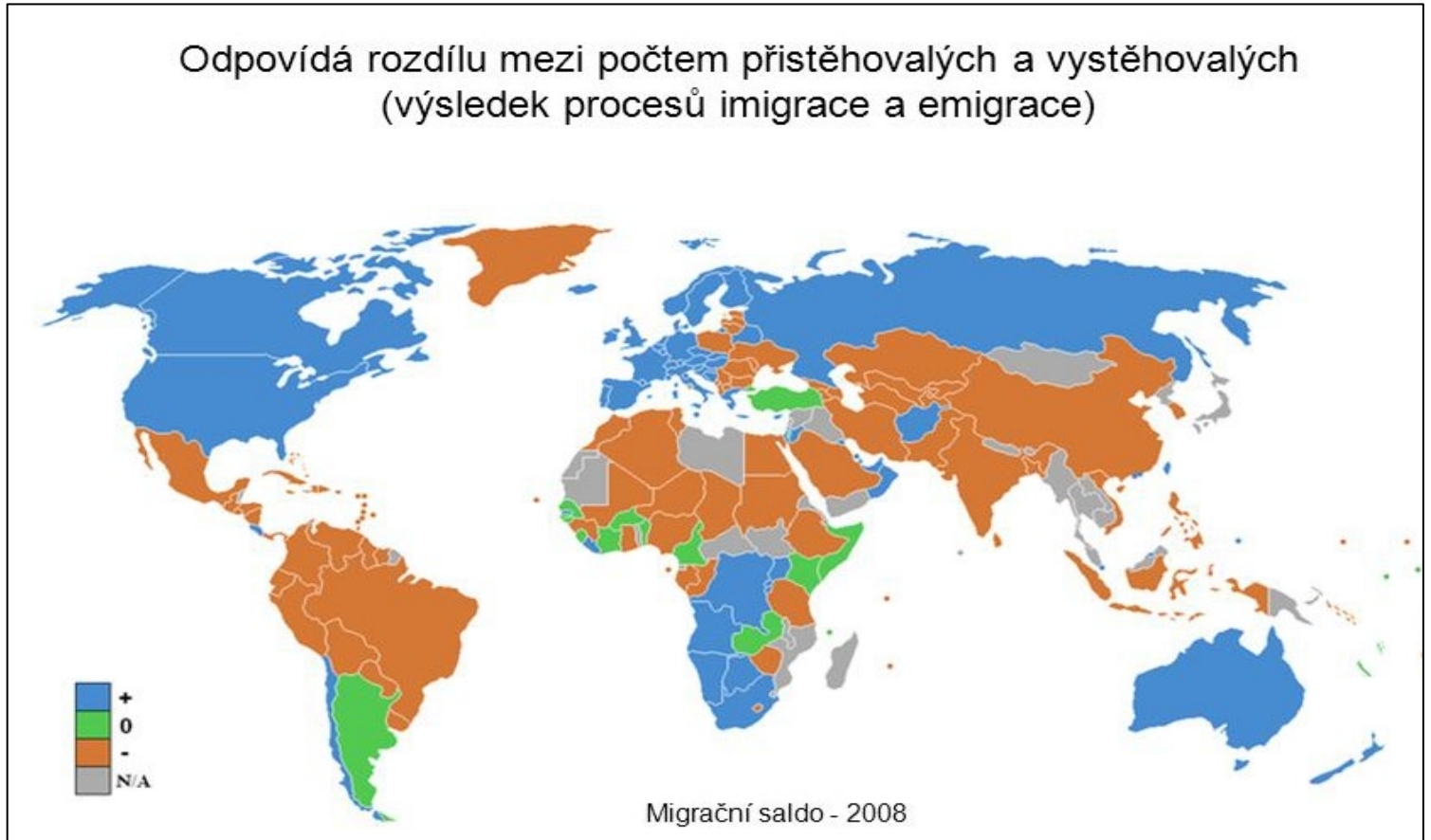
- Rozdíl mezi počtem emigrantů a imigrantů;
- Migrační růst nebo zisk;
- Migrační úbytek nebo ztráta.

Migrační trendy

Současné trendy ve světě

- z „chudého jihu do bohatého severu“,
- z „východu na západ“,
- uprchlíci patří k nejvýznamnějším typům migrantů,
- roste význam „ilegálních“ migračních proudů,
- roste účast žen,
- uplatňuje se přísnější politika imigračních zemí (víza, ochrana hranic apod.).

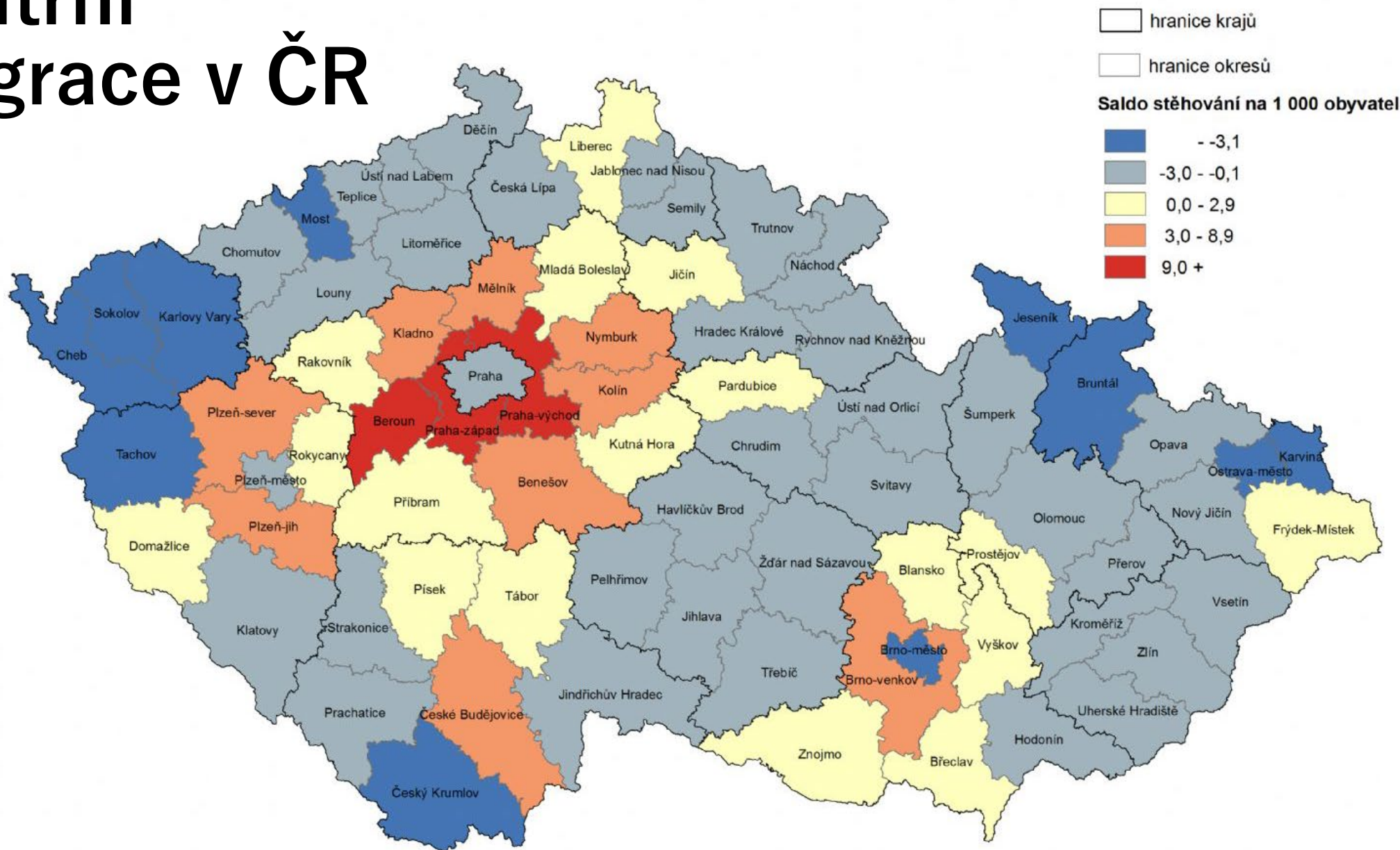
Trendy migrace v ČR

- pohyb z velkého města do jeho zázemí (**suburbanizace**);
- pokračuje stěhování ze středně velkých měst s 20 - 50 tis. obyv.;
- nejvyšší migrační přírůstky jsou v obcích do 5 tis. obyv.

Vnitřní migrace v ČR

Saldo stěhování podle okresů v letech 2005–2017 (na 1 000 obyvatel k 1. 7.)

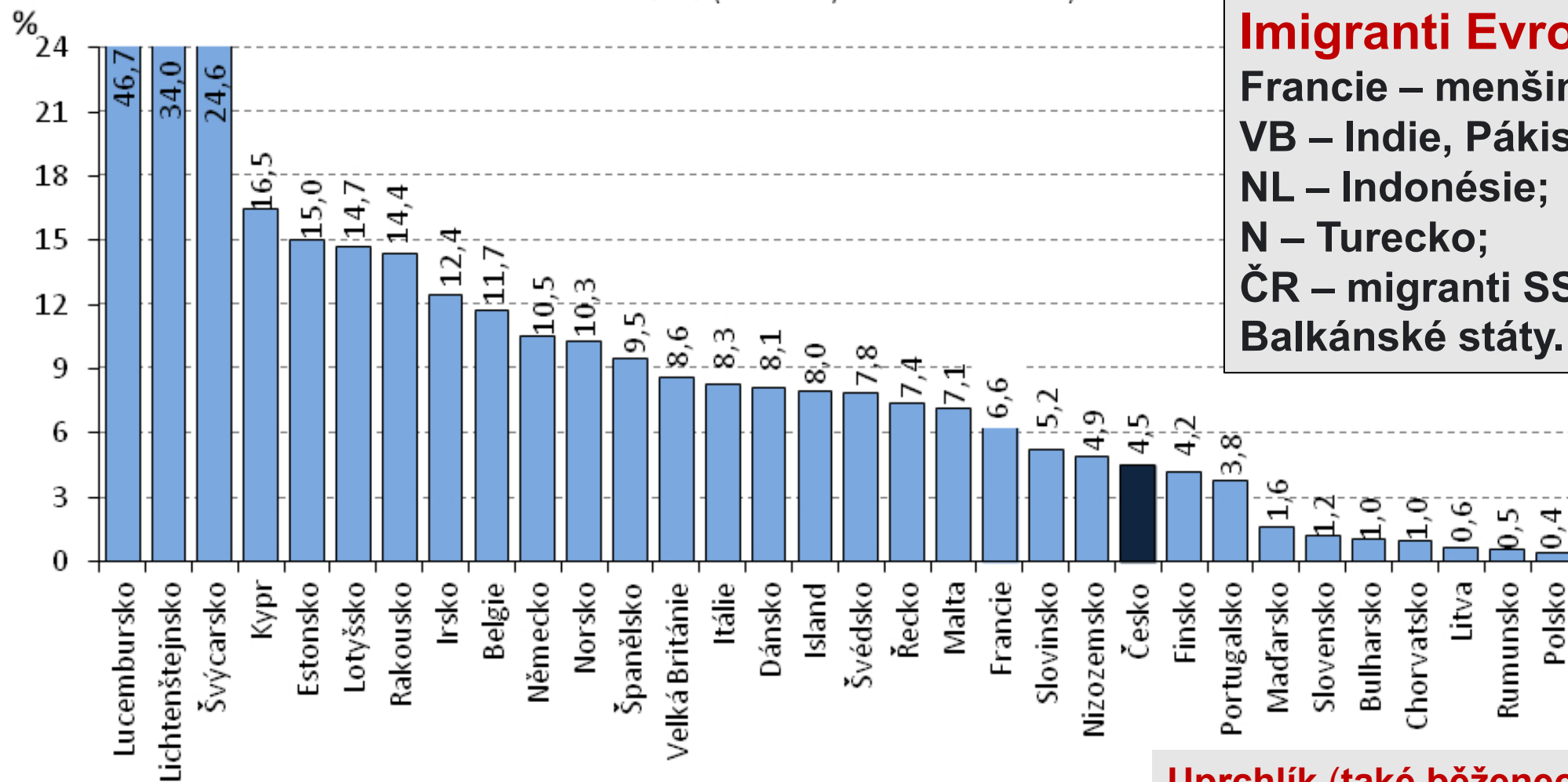
Důsledky imigrace

- **Pokles hospodářského rozvoje, vyšší nezaměstnanost, výdaje sociální, roste cena bydlení;**
- **Tlak na urbanizaci, čtvrti migrantů;**
- **Vyšší kriminalita;**
- **Pozitivní je levná pracovní síla, vyšší výkon ekonomiky, přísun ekonomicky aktivních obyvatel (viz demografie).**

PODÍL CIZINCŮ NA OBYVATELSTVU VE VYBRANÝCH EVROPSKÝCH STÁTECH

SHARE OF FOREIGNERS IN THE POPULATION - SELECTED EUROPEAN COUNTRIES

1. 1. 2016 (Pramen / Source: Eurostat)

Imigranti Evropa typově

Francie – menšiny z Afriky;

VB – Indie, Pákistán;

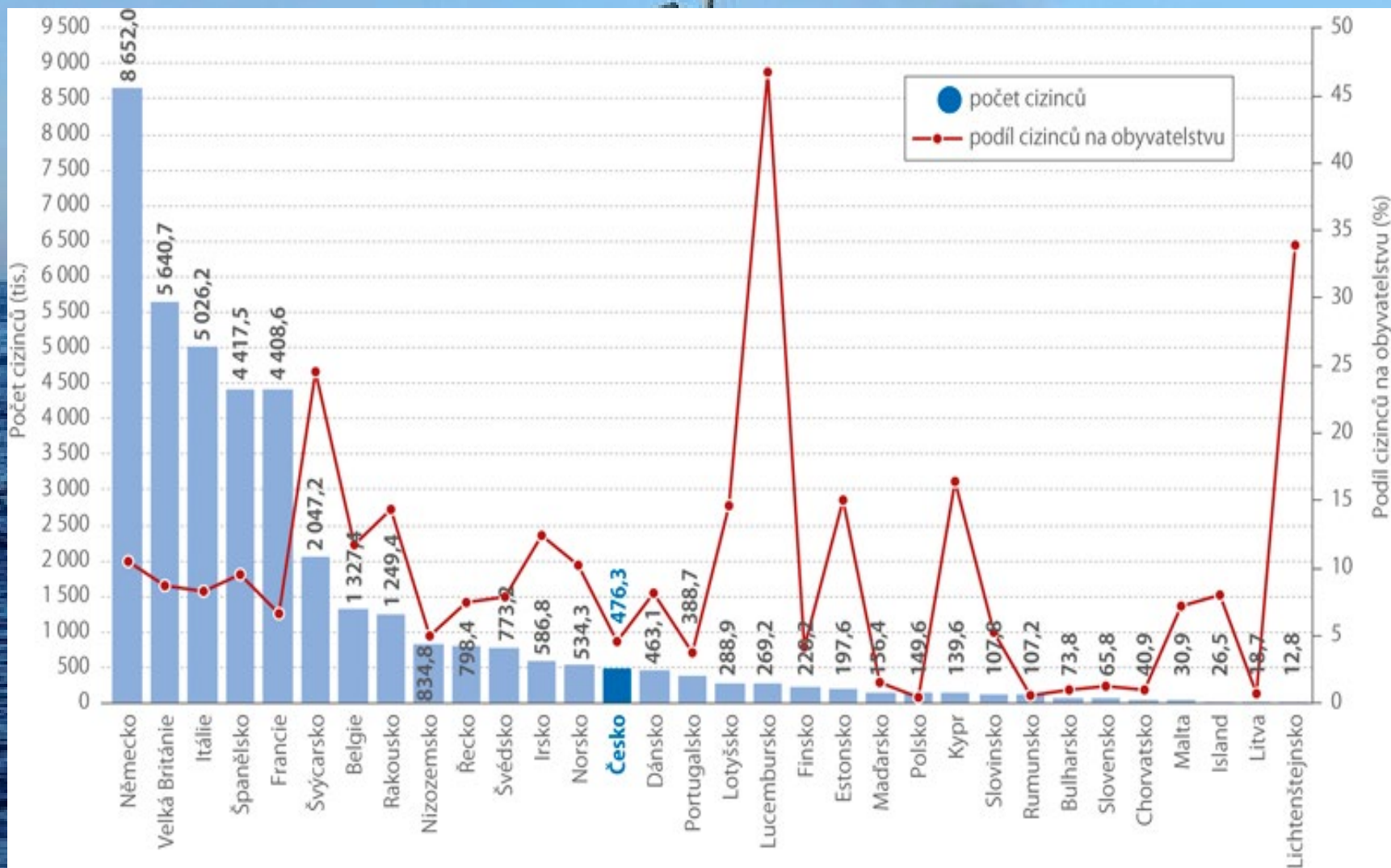
NL – Indonésie;

N – Turecko;

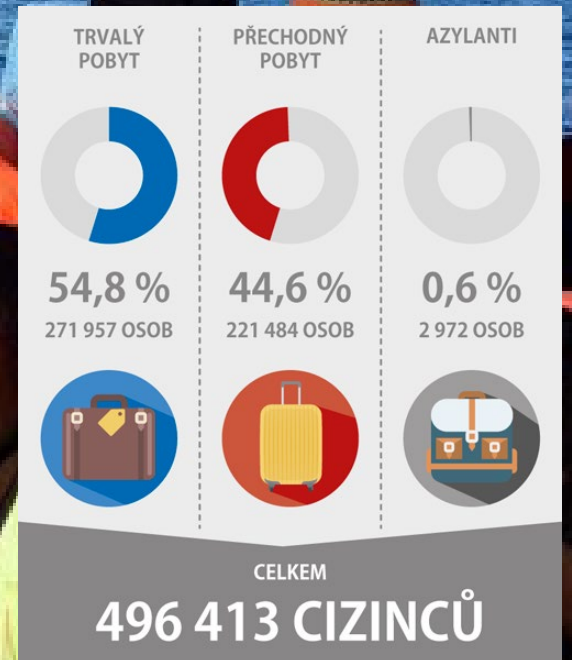
ČR – migranti SSSR, Vietnamci, Balkánské státy.

Azyl - právní ochrana uprchlého cizince

Uprchlík (také běženeč) - člověk, který nedobrovolně opustil svoji rodnou zemi nebo stát, kde žil.

Podíl cizinců na celkové populaci České republiky roste. V roce 2019 dosáhl cca 5 %, a v mezinárodním srovnání tak zařadil Česko na 19. místo v rámci zemí Evropské unie.

Evropská migrační krize

Evropská uprchlická krize způsobena velkým počtem imigrantů:

- uprchlíků (válka)
- ekonomických migrantů
- nelegálních imigrantů;

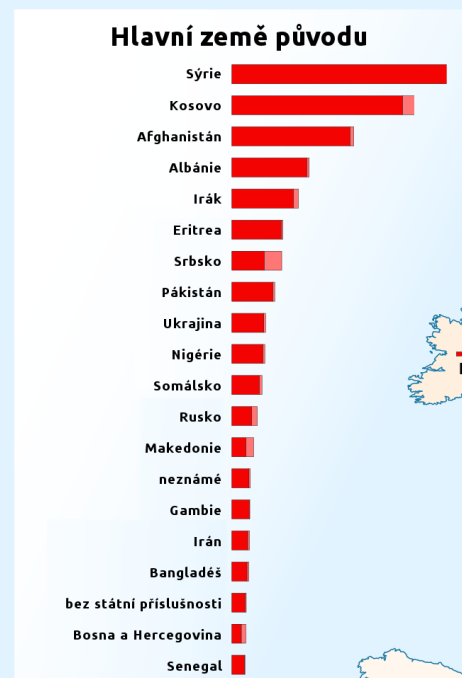
■ **Příčinou** bylo Arabské jaro, Islámský stát, válka v Sýrii, absence ochrany hranic EU, štědrý sociální systém v západní Evropě, pop. exploze, náb.útlak v arab.světě ...

■ Dvě hlavní migrační trasy:

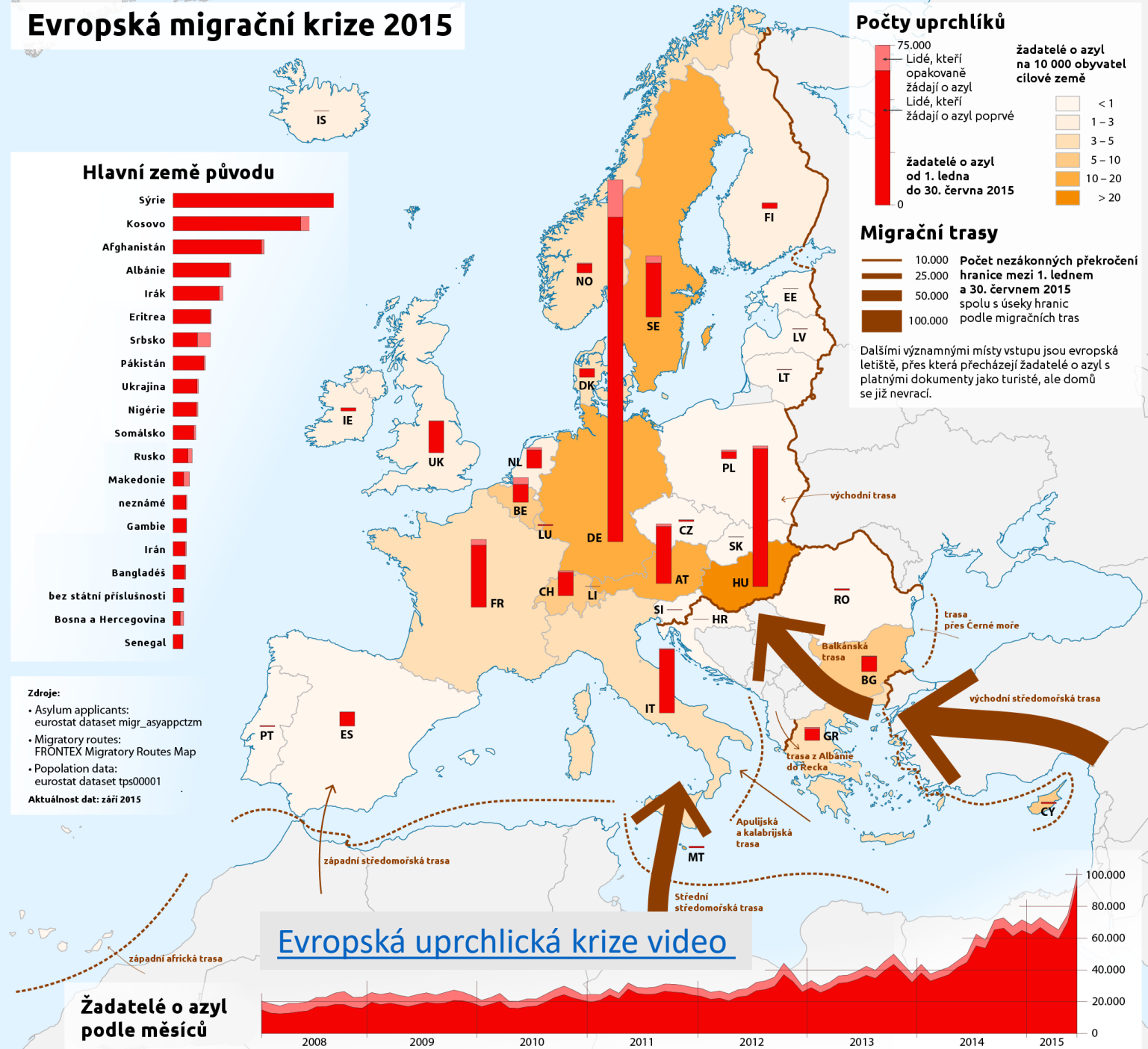
- baltánská
- středomořská

■ Hlavní žadatelé o azyl lidé Blízkého a Středního východu (Syřané, Afgánci, Iráčané) také Severní Afrika.

Evropská migrační krize 2015

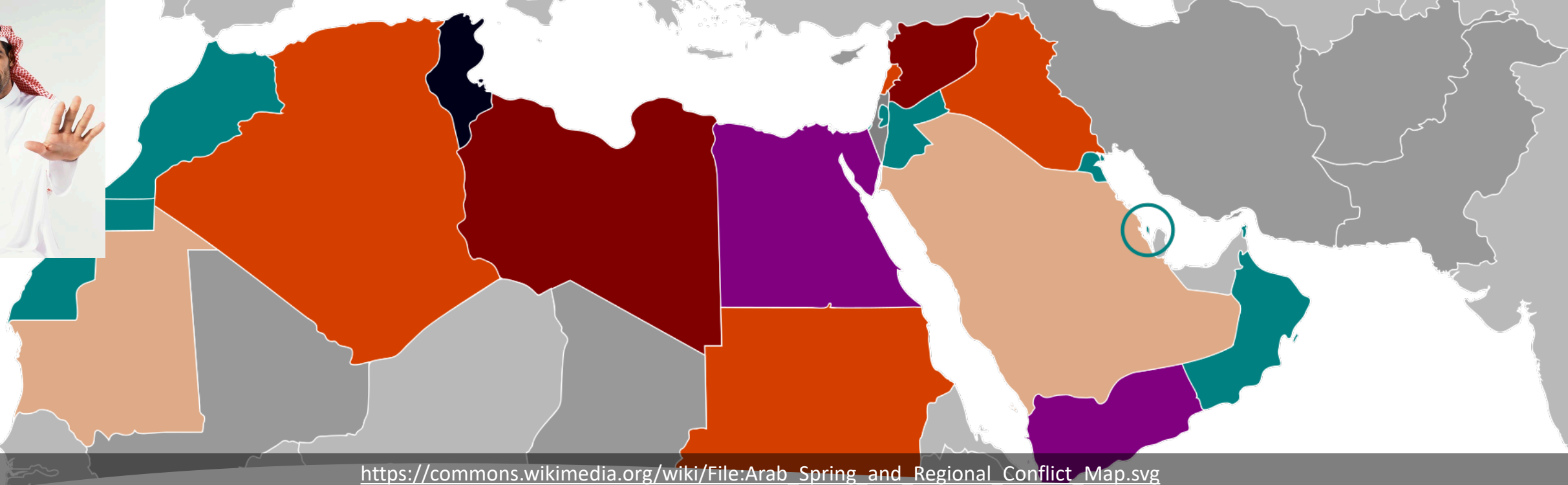
Zdroje:
 • Asylum applicants: eurostat dataset migr_asyappctzm
 • Migratory routes: FRONTEX Migratory Routes Map
 • Population data: eurostat dataset tps00001
 Aktuálnost dat: září 2015

Evropská uprchlická krize video

Žadatelé o azyl podle měsíců

https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Arab_Spring_and_Regional_Conflict_Map.svg

Arabské jaro

- **vlna protestů, nepokojů**, povstání a revolucí ve většině arabských států od konce roku 2010;
- V mnohých zemích probíhají protesty a nepokoje dodnes a jejich výsledek je nejasný;
- Často se k moci dostávají **nábožensky orientované vlády**;
- Nenaplněné očekávání většiny obyvatel;
- Jeden z důvodů masivní **emigrace**.

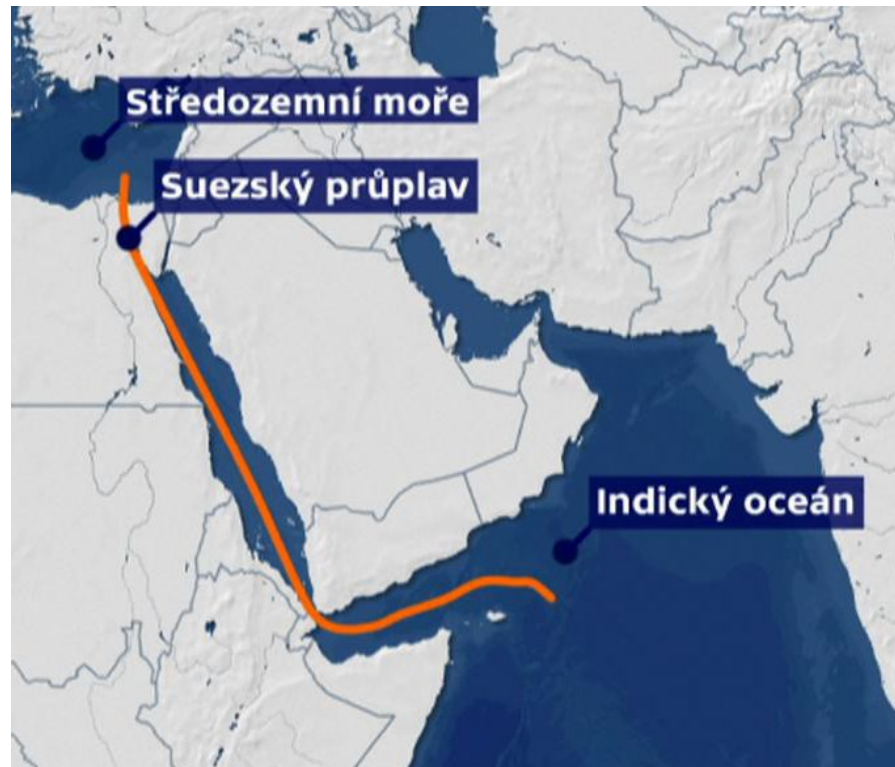

Země tzv. **arabského světa**, souboru zemí s většinou arabského obyvatelstva, Cca 450 milionů obyvatel islámské víry.

Severní Afrika

- obyvatelstvo ve městech, u řek, oázách, pohoří Atlas
- orientace na turistiku Egypt, Tunisko, Maroko;
- Na jihu odděleny Saharou, 90 % území států pouště;
- zaostalé zemědělství, ropa, zemní plyn, fosfáty ...
- obyvatelstvo Arabové, původní Berbeři, ve městech běloši.

Suezský průplav

- 193 km dlouhý **průplav** spojující Středoziemní a Rudé moře;
- **Zkrácení cesty** skoro o polovinu /kolem Afriky/;
- Rekonstrukce 2010 obousměrná plavba a kapacita skoro 100 lodí denně;
- Bez zdymadel (na rozdíl od Panamského), Port Said.

Sahel

Sahel jako území v severní Africe na jižním okraji Sahary

- pás oddělující Saharu od afrických tropických pralesů;
- suché travnaté pastviny (stepi, savany a polopouště);
- podél 13. rovnoběžky od západu k východu.

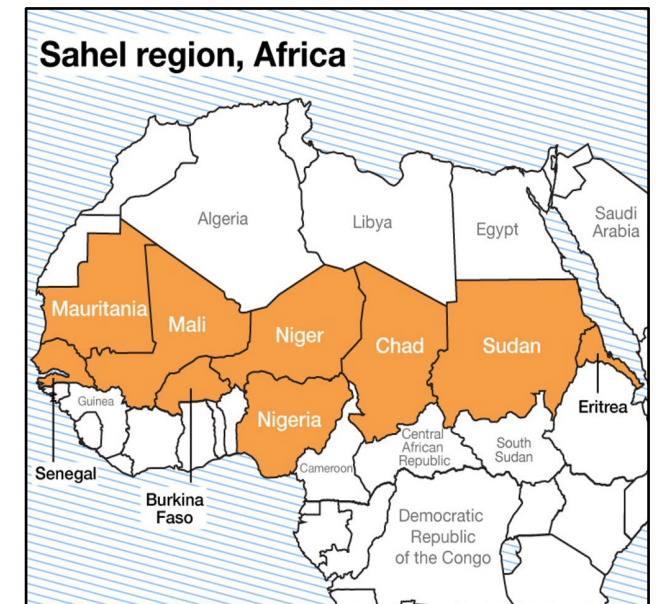
„O Sahelu se zmiňuje Al Gore (Nobelova cena míru 2007) ve své knize *Globální změny klimatu*.“

Sahel jako region

„pás chudoby a hladu“

- 50 % obyvatel trpí chudobou
- nedostatek srážek, sucho a horko;
- turismus prakticky žádný;
- těžby fosfátů, bauxitu, uranu ...
- nestabilní politická situace
- zemědělství ohroženo **desertifikací**, rozvinuta řemesla, kočovníci;

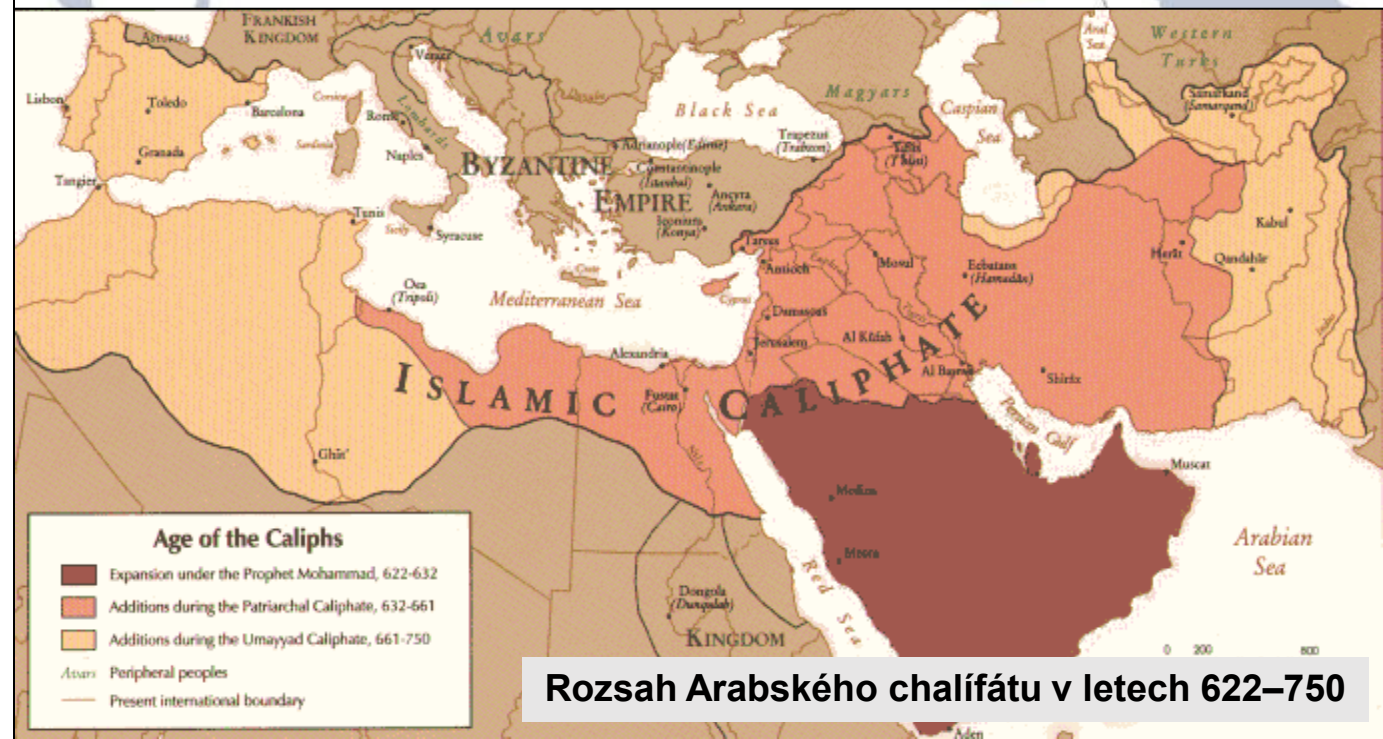
Islámský stát

dvojí význam

- Extremistická **teroristická organizace** z Iráku;
- Od roku 2014 **samozvaný stát** vyhlášený na části iráckého a syrského území;
- Nebyl dosud uznán žádnou zemí;
- **Sjednocení muslimů** pod jednou zemí (chalífát);
- Interpretace islámu (**Šaría**) včetně násilí na lidech jiného vyznání;
- údajně posílá své bojovníky do Evropy spolu s uprchlíky;
- Stojí za mnoha **teroristickými útoky v Evropě**.

Článek akademie věd ČR – Apokalyptická ideologie

Rozsah Arabského chalífátu v letech 622–750

Schengenský prostor

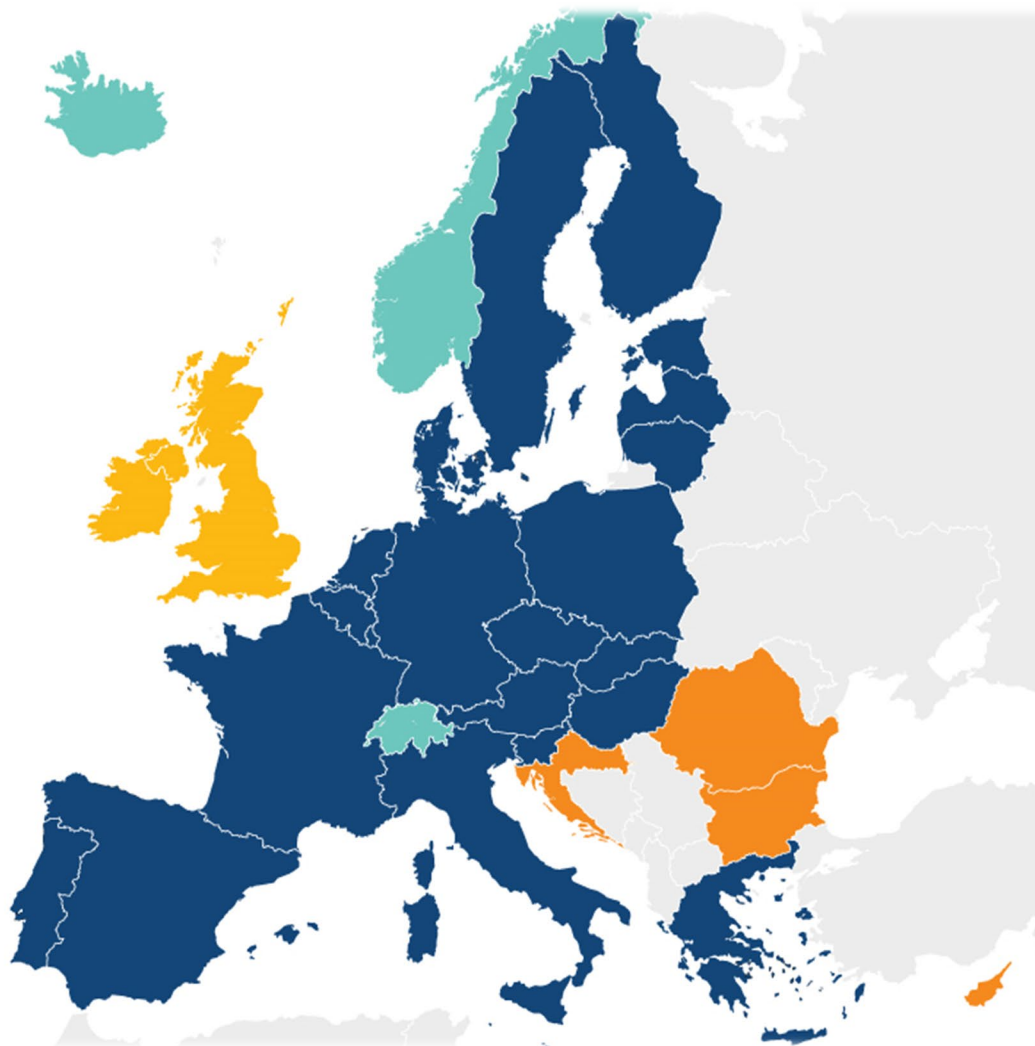
Úspěch evropské integrace

■ státy Schengenu a EU

■ státy Schengenu mimo EU

■ kandidáti na členství v Schengenu (EU)

■ státy EU mimo Schengen

- **Zóna volného pohybu, obchodu, 3.5 mil. lidí denně jen na pas nebo občanku;**
- **Vesnice Schengen (symbol), kde se stýká hranice Německa, Francie a Lucemburska;**
- **Země Schengenu, 26 Evropských států kde je možno překročit hranice na kterémkoliv místě bez hraniční kontroly;**

Nomádi - Kočovnictví

- komunity lidí, jejichž způsob života preferuje spíše neustálé kočování;
- Odhadem žije na zemi asi 30 - 40 mil. nomádů;

Rozlišujeme:

- Lovce a sběrače;
- Kočovníci a honáci;
- Potulní obchodníci.

Jurta na celině Střední Asie

Ruští Něnci - pastevci sobů

Pastevci v Africe

Romové v Evropě

Digitální Nomádi novodobí kočovníci

- vyměnili pohodlí domova a jistoty kancelářské židle za vzrušující exotiku a pracovní naplnění;
- ke své práci potřebují počítač a internetové připojení;
- svoboda být sám sebou a dělat to, co mě baví a co umím;
- Nutnost být flexibilní, strohý životní styl, komunikativní, pracovitý;
- K moři nebo do města, za teplem... pozor na **prokrastinaci**.

Co-Working, Co-Living

5 TOP destinací

- **Thajsko** – jednička
- **Bali** mix asijské exotiky a komunity digitálních nomádů;
- **Ekvádor** ideální destinace pro dobrodruhy;
- **Kanárské ostrovy** útočiště pro evropské světoběžníky
- **Maroko** – po práci za sněhem do hor, za sluncem k moři nebo na poušť.

